

Papežova katecheze o neřestech a ctnostech: Pýcha

Předmětem týdenní katecheze papeže Františka byla pýcha. Jako příklad uvedl při kázání o této nectnosti hřích svatého Petra a pokoru Panny Marie.

06.03.2024

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

V našich katechezích o neřestech a ctnostech dnes dospíváme k poslední z neřestí: pýše. Staří Řekové ji označovali slovem, které by se mohlo

přeložit jako „nadměrná oslnivost“. Pýcha totiž skutečně vede k vyvyšování sebe sama, domýšlivosti a marnivosti. Pojem „pýcha“ se objevuje také v oné řadě neřestí, které Ježíš vyjmenovává, aby vysvětlil, že zlo vždy vychází z lidského srdce (srov. Mk 7,22). Pyšný člověk si myslí, že je mnohem větším, než tomu je ve skutečnosti, dychtí po tom, aby byl uznáván za významnějšího, než jsou ostatní, chce, aby mu byly ustavičně přiznávány jeho zásluhy a pohrdá druhými, které považuje za podřazené.

Z tohoto počátečního popisu zjišťujeme, že neřest pýchy je velice blízká neřesti slavomanie, kterou jsme představili v minulé katechezi. Chlubivost je ovšem chorobou lidského ega, která je v porovnání s pustošivostí pýchy pouhou dětskou nemocí. Když staří mniši rozebírali lidské demony, přisuzovali zlu určitý

řád: začíná se hrubšími hříchy, jako obžerství, a dospívá se k mnohem znepokojivějším obludnostem. Všem neřestem vládne pýcha jako veliká královna. Nikoli náhodou ji Dante v Božské komedii umisťuje do prvního kruhu očistce. Kdo totiž podlehne této neřesti, vzdaluje se Bohu, a náprava této špatnosti vyžaduje čas a námahu větší než jakákoli jiná bitva, do níž je křesťan povolán.

Za tímto zlem se totiž skrývá radikální hřích, absurdní nárok, že člověk bude jako Bůh. Hřích našich prarodičů, o kterém vypráví kniha Genesis, je v každém ohledu hříchem z pýchy. Pokušitel jim říká: „Kdybyste z toho stromu jedli, otevřou se vaše oči a budete jako Bůh.“ Duchovní autoři nejpozorněji popisují dopad pýchy na každodenní život, líčí, jak ničí lidské vztahy, a zdůrazňují, jak tato špatnost dokáže zamořit onen pocit bratrství, který by naopak měl lidi spojovat.

Pohledme tedy na dlouhý seznam příznaků, které odhalují, že nějaký člověk podlehl neřesti pýchy. Je to zlo se zjevným fyzickým aspektem: pyšný člověk je popudlivý, má „tvrdou šíji“, je zatvrzelý. Je to člověk náchylný k opovržlivým odsudkům druhých lidí – kvůli nicotnostem vynáší neodvolatelné soudy nad těmi, kteří se mu jeví nenapravitelně nezpůsobilí a neschopní. Ve své nadutosti zapomíná, že Ježíš nám v evangeliu přisoudil velice málo mravních příkazů, avšak na jednom z nich neoblomně trval: nikdy nesoudit. Můžeš si všimnout, že máš před sebou pyšného člověka, když při sebemenší konstruktivní kritice nebo zcela neškodné poznámce reaguje naprosto přemrštěně, jako by někdo urazil jeho majestát. Rozlítí se, křičí a uraženě zpřetrhává vztahy k druhým lidem.

S člověkem, který onemocněl pýchou, nelze téměř nic dělat. Není možné s

ním promluvit a tím méně jej napravit, protože už sám v sobě není přítomen. Je pouze třeba mít s ním trpělivost, protože jednoho dne se jeho příbytek zřítí. Jak praví jedno italské přísloví, pyšný člověk odjíždí na koni a vrací se pěšky. V evangeliích Ježíš nakládá s mnoha pyšnými lidmi a častokrát tuto neřest odhaluje také v lidech, kteří ji velice pečlivě skrývají. Petr staví na odiv svou věrnost v každé zkoušce:

„Kdyby se všichni nad tebou pohoršili, já se nikdy nepohorším!“ (Mt 26,33). Brzy však zakusí, že je stejný jako druzí a bojí se smrti, kterou nečekal tak blízko. A tak Ježíš vyléčí až onoho druhého Petra, který již pyšně nevypíná hlavu, ale prolévá hořké slzy, a který se konečně bude hodit k tomu, aby nesl tíži církve. Zprvu se samolibě chvástal, aniž bylo čím, ale nyní je z něj věrný učedník, jehož pán může ustanovit „správcem nad celým svým majetkem“ (Lk 12,44), jak stojí v podobenství.

Spása prochází skrze pokoru, která je pravým lékem na každý pyšný skutek. Maria vyzpívala v *Magnificat* Boha, který svou mocí rozptýlil pyšné, jež chorobně smýšlejí ve svém srdci. Je zbytečné něco Bohu krást, jak by to pyšní lidé rádi udělali, protože Bůh nám chce koneckonců vše darovat. Apoštol Jakub proto píše komunitě, zraněné lítým bojem vyvolaným pýchou, že „Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost“ (Jak 4,6).

Využijme tedy, drazí bratři a sestry, této postní doby k tomu, abychom bojovali se svou pýchou.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

Libreria Editrice Vaticana /
Rome Reports

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
papezova-katecheze-o-nerestech-a-
ctnostech-pycha/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/papezova-katecheze-o-nerestech-a-ctnostech-pycha/) (06.08.2025)